პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ლელო

ЛЕЛО Орган Комитета по физической культуре и спорту при Совете Министров Грузинской ССР и Грузинского республиканского совета профсоюзов

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ფიზკულტურისა და სპორტის კომიტეტისა და პროფკავშირთა საქართველოს რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

№ 34 (1204) | ხუთშაბათი, 20 მარტი, 1958 წ. | გამოცემის მე-14 წელი | ფასი 30 კაპ.

აფხაზეთის მშრომელებთან ერთად

ჩვენი ქვეყნის „ა“ და „ბ“ კლასების ოსტატ ფეხბურთელთა გუნდები საწვრთნელ შეკრებაზე იმყოფებიან შავი ზღვის სანაპიროზე. სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს არჩევნებში მათ მონაწილეობა მიიღეს აფხაზეთის მშრომელებთან ერთად.

...საზეიმოდაა მორთული სოხუმის ფრუნზეს საარჩევნო ოლქის უბანი. დილის 6 საათიდან დაწყებული უწყვეტ ნაკადად მოედინებიან ხმის მისაცემად მუშები, მოსამსახურეები, დიასახლისები, პენსიონერები, სტუდენტები.

აი საარჩევნო ბიულეტენებს ღებულობენ სპორტულ პიჟამოებში გამოწყობილი ახალგაზრდები. ეს კიროვის „დინამოს“ ფეხბურთელები არიან, რომლებიც წვრთნას გადიან სოხუმში. მათ შორის განსაკუთრებული გამოცოცხლება სუფევს. ეს გასაგებიცაა: მწვრთნელის ა. კელერის, მოთამაშეების ვ. ილინის, ა. როდიონოვისა და ვ. ერშოვის გარდა კოლექტივის დანარჩენი წევრები პირველად მონაწილეობენ არჩევნებში. ფეხბურთელებმა ი. ვშივცოვმა და ს. შალამოვმა განაცხადეს — ჩვენ მოხარული ვართ, რომ პირველ არჩევნებს ვატარებთ მზიურ აფხაზეთში და ხმას ვაძლევთ ამ ავტონომიური რესპუბლიკის საუკეთესო ადამიანებს.

გაგრის საარჩევნო უბანში ხმა მისცეს მოსკოვის დინამოელებმა, ლესელიძეში დეპუტატები აირჩიეს „შახტიორის“ (კადიევკა), „მეტალურგის“ (დნეპროპეტროვსკი), „ტრაქტორის“ (სტალინგრადი) და „ბურევესტნიკის“ (თბილისი) ფეხბურთელებმა.

ოჩამჩირის მშრომელებთან ერთად თავიანთი მოქალაქეობრივი მოვალეობა შეასრულეს ქუთაისის „ლოკომოტივის“ მოთამაშეებმა.

ჯ. ანთია

ოქროს თასი

ამას წინათ მოსკოვში საბჭოთა კავშირის ცენტრალურ საჭადრაკო კლუბში მოეწყო ო. რუბცოვა-ე. ბიკოვას მატჩ-რევანშის საზეიმო დახურვა და ე. ბიკოვას მსოფლიო ჩემპიონად „კურთხევა“. კლუბის სადემონსტრაციო დარბაზში თავი მოიყარეს დედაქალაქის საზოგადოებრიობამ, გროსმაისტერებმა და ოსტატებმა, ცნობილმა მოჭადრაკეებმა. საზეიმო საღამო გახსნა ფიზკულტურისა და სპორტის საკავშირო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილემ ლ. დანილოვამ.

ორთაბრძოლის მსვლელობისა და შედეგების შესახებ ილაპარაკა მატჩ-რევანშის მთავარმა არბიტრმა ე. ჰეილიმომ (ფინეთი). მან აღნიშნა, რომ ბიკოვას გამარჯვება სავსებით დამსახურებულია. საბჭოთა საჭადრაკო სექციის სახელით ე. ბიკოვას მიესალმა გროსმაისტერი ვ. რაგოზინი, ხოლო საბჭოთა მოჭადრაკე ქალების დავალებით, უხუცესი მოჭადრაკე ქალი ნ. ბლუკეტი. ე. ჰეილიმომ და ვ. რაგოზინმა მსოფლიო ჩემპიონი შეამკეს დაფნის გვირგვინით.

შემდეგ, როგორც ფელიკჟანოვის მიერ გადაღებულ სურათზე ხედავთ, რაგოზინმა გადასცა ე. ბიკოვას მსოფლიო ჩემპიონის ოქროს თასი, რომელიც ჯერ კიდევ 1928 წელს შემოიღო საერთაშორისო საჭადრაკო ფედერაციამ. ამ ძვირფას ჯილდოს აწერია მის მფლობელთა გვარები. თასზე შვიდჯერაა ამოჭრილი ვერა მენჩიკის, თითოჯერ ლუდმილა რუდენკოს, ელისაბედ ბიკოვას და ოლღა რუბცოვას სახელები. ახლა მათ მიემატა წარწერა: „ელისაბედ ბიკოვა, 1958 წელი“. ეს თასი ინახება საბჭოთა კავშირის ცენტრალურ საჭადრაკო კლუბში, საბჭოთა მოჭადრაკეების სხვა ჯილდოების გვერდით.

თბილისში საწვრთნელ ვარჯიშებს გადიან სსრ კავშირის თავდაცვის სამინისტროს ცენტრალური სპორტული კლუბის ნიჩბოსნები.

ს უ რ ა თ ზ ე: ცსკმო-ს ნიჩბოსნები 8-ადგილიანი ნავით ვარჯიშის დროს.

ფოტო მ. ზარგარიანისა.

დიდი მატჩი

ეს ამბავი მოხდა V პარტიის დროს, 18 მარტს. სმისლოვმა თამაში მეფის პაიკით დაიწყო. ამჯერად ბოტვინიკმა მიმართა სიცილიურ დაცვას. წინა მატჩში ბოტვინიკმა თუმცა ამ დაცვით ვერ მიაღწია წარმატებას, მაგრამ ახლა მას მომზადებული ჰქონდა პატარა სიურპრიზი. ბოტვინიკმა აირჩია ე. წ. დრაკონის ვარიანტი, რომელსაც 1935-1936 წლებში თამაშობდა. დაცვის ამ სისტემის წინააღმდეგ არსებობს მრავალი გეგმა. სმისლოვმა აირჩია ლენინგრადელ ოსტატ ნ. კლამანის — მეფის ფრთაზე მძაფრი იერიშის — გეგმა. ბოტვინიკი ამას მშვიდად შეხვდა, გააკეთა მოკლე როქი და ცენტრში გარღვევით შეუდგა თამაშის გამარტივებას. მე-20 სვლისათვის გაიცვალა ლაზიერები და ბრძოლა დაბოლოებაში გადავიდა.

ამ დროს იყო, რომ მაყურებლებს ეგონათ ბრძოლა დამთავრდაო, მაგრამ დაბოლოებაში სმისლოვის შანსები უკეთესი იყო. პარტიის გადადებამდე გასაკეთებელი იყო კიდევ რამდენიმე სვლა (იხ. დიაგრამა), რომ ბოტვინიკი მეფის არა-

მ. ბოტვინიკი

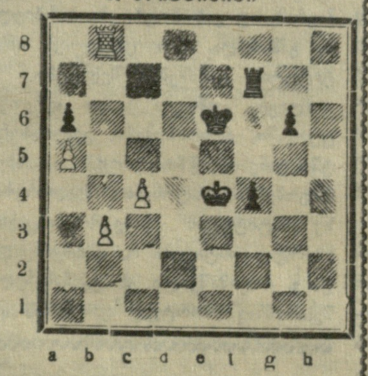

ვ. სმისლოვი

სწორი მანევრით უიმედო მდგომარეობაში მოხვდა.

39. ... მფd6 (საჭირო იყო 39. .. ეf5, რათა ყოფილიყო f3-ის მუქარა. არ შეიძლებოდა 39 ... f3, 40 ეb6+, 41 გb7+ და 42 ე:f7 და 43. მფ:f3 გამო) 40. ეb6+ მფc5 (თუ 40. .. მფc7, მაშინ 41. ე:a6 მოგებით) 41 მფd3! ახლა გარდუვალია შამათი b4-ით.

შემდეგი წინააღმდეგობა, რასაკვირველია, უაზრო იყო და ბოტვინიკმა მიულოცა სმისლოვს პირველი გამარჯვება.

ამრიგად, V პარტიის შემდეგ ორთაბრძოლის ანგარიშია 3,5:1,5 მ. ბოტვინიკის სასარგებლოდ.

სოფლის ფიზკულტურელთა ახალი ამოცანები

თვითეული საბჭოთა ადამიანი სიხარულით ხვდება სახელოვანი კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა მთავრობის იმ ღონისძიებებს, რომლებიც მიმართულია სოციალისტური სოფლის მეურნეობის შემდგომი აღმავლობისაკენ. ყოველივე ამის შედეგად დღითიდღე იზრდება საკოლმეურნეო დოვლათი, სახეს იცვლის სოფელი, მაღალკულტურული ხდება მისი მოსახლეობა.

სოფლის მოსახლეობის საერთო ეკონომიურ და კულტურულ აღმავლობაში თავისი წვლილი შეაქვს ფიზკულტურასა და სპორტს. დიდ სარბიელზე გამოვიდნენ კოლმეურნე სპორტსმენები, გაძლიერდა და განმტკიცდა სოფლის ფიზკულტურული კოლექტივები, აშენდა სპორტული ბაზები, მარტივი ტიპის სტადიონები. გარდა იმისა, რომ საკავშირო შეჯიბრებები ტარდება სპორტის ცალკეულ სახეობებში, ფიზკულტურისა და სპორტის საკავშირო კომიტეტი სულ ხშირად აწყობს სოფლის ფიზკულტურელთა კომპლექსურ ღონისძიებებს. გასულ წელს ჩატარდა ამიერკავკასიისა და მოლდავეთის რესპუბლიკების სოფლის ფიზკულტურელთა სპარტაკიადა, წელს კი განზრახულია მოეწყოს სოფლის ფიზკულტურელთა საკავშირო სპარტაკიადა. აი, სწორედ ეს საკითხი განიხილა ფიზკულტურისა და სპორტის რესპუბლიკურმა კომიტეტმა თავის ამასწინანდელ სხდომაზე და მიიღო სათანადო დადგენილება. დასახულია მრავალი ღონისძიება, რომელთა ცხოვრებაში გატარება ხელს შეუწყობს ნაკრები გუნდების დროულად დაკომპლექტებას, მათი სასწავლო-საწვრთნელი მუშაობის სწორად დაყენების საქმეს.

ზუგდიდის რაიონის რუხის კოლმეურნეობისა და ჩაქვის საბჭოთა მეურნეობის ფიზკულტურულმა კოლექტივებმა სოფლის ახალგაზრდობაში ფიზკულტურისა და სპორტის შემდგომი აღმავლობის მიზნით გაზრდილი ვალდებულება იკისრეს და სოციალისტურ შეჯიბრებაში გამოიწვიეს რესპუბლიკის კოლმეურნეობები და საბჭოთა მეურნეობები.

საქართველოს ალკკ ცენტრალურმა კომიტეტმა ამას წინათ მიიღო დადგენილება „კოლმეურნეს“ ფიზკულტურული კოლექტივებისა და რაიონული საბჭოების კონკურს-დათვალიერების შესახებ“. შემუშავებულია კონკურს-დათვალიერების მეტად საინტერესო დებულება.

მისასალმებელია, რომ ეს ორივე მნიშვნელოვანი ღონისძიება დაემთხვა სოფლის ფიზკულტურელთა საკავშირო და რესპუბლიკური სპარტაკიადისათვის მზადების დღეებს. ფართოდ გაშლილი სოციალისტური შეჯიბრება და კონკურს-დათვალიერება მეტ სტიმულს მისცემს რესპუბლიკის სოფლის ფიზკულტურელებს, გააცხოველებს მუშაობას სექციებში.

მაგრამ „კოლმეურნეს“ რომელიც უშუალოდ ხელმძღვანელობს სპარტაკიადისათვის გუნდების მომზადებას, ყოველმხრივი დახმარება ჭირდება. სოფელი მეტად დიდი სამოქმედო ობიექტია და თუ სოფლად ფიზკულტურული მუშაობის გაშლის კეთილშობილური საქმე საერთო საქმედ არ გადავაქციეთ, შედეგს ვერ მივაღწევთ.

სპარტაკიადისათვის მზადების დღეებში უნდა გამოცოცხლდეს საშეფო მუშაობა. დროა სპორტულმა საზოგადოებებმა მიაშურონ თავიანთ საშეფო სოფლებს, აჩვენონ მოწინავე სპორტსმენთა ოსტატობა, ჩაუტარონ ლექცია-მოხსენებები, საჩვენებელი მეცადინეობები.

მეტად საპასუხისმგებლო ამოცანები დგას ფიზკულტურის რაიონული კომიტეტების წინაშე. ისინი ყოველდღიურად საქმის კურსში უნდა იყვნენ, თუ რას აკეთებენ „კოლმეურნეს“ რაისაბჭოები და მისი ძირეული კოლექტივები. დიდი ყურადღება უნდა მიაქციონ ბაზების მშენებლობას, განსაკუთრებით ახლა, როდესაც ჰაერში გაზაფხულის სურნელი ტრიალებს და ახალგაზრდები სიხარულით გამოვლენ საკუთარი ბაზების მოსაწყობად.

ჩვენს მუშაობაში დიდი ადგილი უნდა დავუთმოთ ფიზკულტურის კოლექტივებს შორის ამხანაგურ შეხვედრებს სპორტის ცალკეულ და რამდენიმე სახეობაში ერთად. ამას თანხები, მოწვეული მსაჯები არ ჭირდება, იგი საქმისადმი სიყვარულს, მონდომებას, თვითმოქმედებას საჭიროებს. კოლექტივებს შორის სამატჩო შეხვედრების მოწყობა გაგვიადვილდება მხოლოდდამხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ გვეყოლება კვალიფიციური საზოგადოებრივი კადრები, ისეთები, რომლებსაც შესწევთ უნარი ითავონ შეჯიბრებების მოწყობა და მისი წარმატებით ჩატარებაც.

გასულ წელს ამიერკავკასიისა და მოლდავეთის რესპუბლიკების სპარტაკიადაზე ჩვენმა კოლმეურნე სპორტსმენებმა წარმატებას მიაღწიეს — გუნდური პირველი ადგილი დაიკავეს. წელს გამარჯვება ასე ადვილად გაგვიადვილდება. რსფსრ, უკრაინის, ბალტიისპირეთის რესპუბლიკები მეტად ძლიერ გუნდებს გამოიყვანენ. ამიტომ უნდა გვახსოვდეს, რომ საკავშირო სარბიელზე ჩვენი წარმატება დამოკიდებულია იმაზე, თუ როგორ მაღალ დონეზე ჩავატარებთ რესპუბლიკურ სპარტაკიადას და მის წინა ეტაპებს.

ახლა კი საჭიროა მზადება, სპორტსმენთა შერჩევა და, რაც მთავარია, ძირეულ კოლექტივებზე სისტემატური ზრუნვა, რადგანაც მხოლოდდამხოლოდ მასობრიობაა ჩვენი ყველა გამარჯვების თავდები.

ამერიკელ ჰოკეისტთა ორი მატჩი

ჰოკეისტთა მსოფლიო ჩემპიონატის დამთავრების შემდეგ საბჭოთა კავშირს ეწვივნენ ამერიკელი სპორტსმენები, რომლებმაც გასულ კვირას ლენინის სახელობის ცენტრალური სტადიონის სპორტის სასახლეში საერთაშორისო ამხანაგური მატჩი გამართეს ჩვენი ქვეყნის დედაქალაქის ნაკრებთან.

მატჩის დასაწყისიდანვე მასპინძლებმა სწრაფი ტემპი აიღეს და მოწინააღმდეგენი საკუთარ კართან „მიაჯაჭვეს“. სტუმრებმა თანდათან გაათანაბრეს თამაში, შემდგომ ხელთ იგდეს ინიციატივა და მალე ანგარიშიც გახსნეს. მეორე პერიოდში ვ. გრებენიკოვმა შეძლო ანგარიშის გათანაბრება, ხოლო მესამე პერიოდში მოსკოველმა ჰოკეისტებმა გაიტანეს გადამწყვეტი შაიბა და მოიგეს შეხვედრა ანგარიშით 2:1.

მეორე დღეს ამერიკელი სპორტსმენების წინააღმდეგ გამოვიდა ევროპის ჩემპიონი — საბჭოთა კავშირის ნაკრები გუნდი.

მატჩი დამთავრდა საბჭოთა ჰოკეისტების გამარჯვებით ანგარიშით 5:3.

დებულებიდან

ფიზკულტურისა და სპორტის საკავშირო კომიტეტის, საქ. ალკკ ცენტრალური კომიტეტის, უმაღლესი განათლების სამინისტროსა და „ბურევესტნიკის" ცენტრალური საბჭოს გადაწყვეტილებით, წელს ჩატარდება კომკავშირის მე-40 წლისთავისადმი მიძღვნილი ჩვენი ქვეყნის უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტთა პირველი სპორტული თამაშები, რომლის ფინალი გათამაშდება კიევში 27 ივლისიდან 4 აგვისტომდე. მანამდე გაიმართება შეჯიბრებები ჯგუფებში, კურსებზე, ფაკულტეტებზე, შემდეგ მოეწყობა შიდასაკოლექტივო თამაშები უმაღლეს სასწავლებლებში. საბოლოოდ შეირჩევა ნაკრები გუნდები, რომლებიც ფინალურ ტურნირში მონაწილეობისათვის იბრძოლებენ საქალაქო, საოლქო და რესპუბლიკურ თამაშებში.

დებულების თანახმად ამიერკავკასიის ზონალურ თამაშებზე (მონაწილეობენ საქართველო, სომხეთი, აზერბაიჯანი, მოლდავეთი) დაიშვებიან რესპუბლიკურ თამაშებზე სახეობათა მიხედვით I–II ადგილებზე გამოსული გუნდები. ფიზკულტურის ინსტიტუტებიდან კი გამოვლენ მხოლოდ ის კოლექტივები, რომლებიც პირველ ადგილებს მოიპოვებენ. სტუდენტთა ზონალური თამაშებიდან ფინალში მონაწილეობის უფლება ეძლევათ სახეობათა მიხედვით პირველ ადგილზე გამოსულ გუნდებს. ფიზკულტურის უმაღლესი სასწავლებლების ის გუნდები, რომლებიც ფინალში გავლენ, კიევში გამარჯვებისათვის იბრძოლებენ მხოლოდ ფიზკულტურის სპეციალური სასწავლებლების გუნდებთან.

თამაშების პროგრამაშია სპორტის 13 სახეობა: მძლეოსნობა, ტანვარჯიში, ცურვა, ველოსპორტი, ძალოსნობა, კლასიკური და თავისუფალი ჭიდაობა, კრივი, ფარიკაობა, კალათბურთი, ფრენბურთი, ჩოგბურთი და მაგიდის ჩოგბურთი.

გუნდები შეჯიბრებაზე დაიშვებიან მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მონაწილეთა 50% მაინც პირველთანრიგოსანია. მძლეოსანთა შეჯიბრებაზე ყველა სახეობაში თითო გუნდიდან დაიშვება 2–2 მონაწილე, ჩათვლაში შედის თითო შედეგი. მძლეოსნობასა და ცურვაში ყველა სპორტსმენს უფლება აქვს ესტაფეტის გარდა გამოვიდეს ორ სახეობაში. ტანმოვარჯიშეთა პირველობა გათამაშდება ოსტატთა და I თანრიგის პროგრამით. პირადი პირველობა მოეწყობა როგორც მრავალჭიდში, ისე ცალკეულ იარაღებზე. გუნდურ ჩათვლაში შედის 5 ვაჟისა და ამდენივე ქალის შედეგი. ველოსპორტში გათამაშდება გუნდური რბოლა ვაჟებისათვის — 100, ქალებისათვის — 25 კილომეტრზე და საგზატკეცილო რბოლა ვაჟებისათვის — 150, ქალებისათვის — 25 კილომეტრზე. ჩათვლაში შედის სამი მონაწილის შედეგი.

მოფარიკავეთა შეჯიბრებაში დაიშვებიან არანაკლებ II თანრიგის სპორტსმენები. კალათბურთისა და ფრენბურთის ფინალში მონაწილე კოლექტივები შექმნიან ქვეჯგუფს 4-4 გუნდით, შეხვედრები გაიმართება ერთ წრედ. ქვეჯგუფებში პირველ ადგილზე გამოსული გუნდები გაათამაშებენ I-IV ადგილს, მეორე ადგილზე გამოსულნი — V-VIII ადგილს და ა. შ.

ფიზკულტურის სახელმწიფო ინსტიტუტი

გუნდები დაკომპლექტდა, წვრთნა დაიწყო

საქართველოს სახელმწიფო ფიზკულტურის ინსტიტუტში დებულების მიღებისთანავე ჩაატარეს აქტივის თათბირი, გადასინჯეს შესაძლებლობანი. კათედრებს, პედაგოგებს, აქტივს შორის განაწილდა ფუნქციები, საქმიანობა გაჩაღდა. მალე შეიქმნა საორგანიზაციო კომიტეტიც. პარტიულმა და კომკავშირულმა ორგანიზაციებმა ბიუროზე სპეციალურად მოისმინეს მზადების საკითხი. თვალსაჩინო ადგილზე იქნა გამოკრული ამონაწერები დებულებიდან, ნაკრების წევრთა საიდენტაციო სია, რადგან ძირითადი დაკომპლექტება მოხდება შიდაინსტიტუტო თამაშების დამთავრების შემდეგ, რომელიც აპრილის ბოლომდე გაგრძელდება და გამოავლენს უძლიერესებს. ეს ღონისძიება მოიცავს ინსტიტუტის ყველა სტუდენტს. ერთი სიტყვით აქ ყველაფერი თამაშების სამზადისს დაუმორჩილეს.

მალე, დაარსების 20 წელი შეუსრულდება საქართველოს სახელმწიფო ფიზკულტურის ინსტიტუტს. ამ ხნის განმავლობაში აქ არაერთი სპორტსმენი აღზრდილა, რომელთაც წარმატებით დაუცავთ რესპუბლიკის სპორტული ღირსება საკავშირო და საერთაშორისო სარბიელზე, მაგრამ იგი განსაკუთრებით გაძლიერდა უკანასკნელ წლებში, მას შემდეგ, რაც აქაურ ფიზკულტურელთა განკარგულებაში გადავიდა ინსტიტუტის ახალი შენობა შესანიშნავი ღია და დახურული ბაზებით. ინსტიტუტის სტუდენტთა განკარგულებაშია ოთხი დარბაზი, „ბურევესტნიკის" სტადიონი, ჩოგბურთის კორტები და სხვ.

სწორედ სრულწლიურმა, რეგულარულმა ვარჯიშმა პირველხარისხოვან ბაზებზე საშუალება მისცა ინსტიტუტის კოლექტივს მონაწილეობა მიიღოს თამაშების თითქმის ყველა სახეობაში და დააკმაყოფილოს დებულებით გათვალისწინებული ყველა მოთხოვნა. ინსტიტუტის ნაკრების წევრთა 75 პროცენტი ოსტატი და პირველთანრიგოსანია.

ამ დღეებში ინსტიტუტში გაიმართა საორგანიზაციო კომიტეტის მორიგი სხდომა, რომელმაც მოისმინა შიდასაინსტიტუტო თამაშების საკითხი და ნაკრები გუნდების წარმომადგენელთა ინფორმაციები, გუნდების საქმიანობაში არსებული ხელისშემშლელი პირობების შესახებ. საკმაოდ ძლიერად გამოიყურებიან მძლეოსნები და, როგორც აქ ვარაუდობენ, ისინი აუცილებლად შეძლებენ გამარჯვების მოპოვებას როგორც რესპუბლიკურ, ისე ზონალურ თამაშებში. მაღალი თანრიგის სპორტსმენებითაა დაკომპლექტებული თავისუფალ მოჭიდავეთა გუნდიც, რომელსაც საბჭოთა კავშირის დამსახურებული მწვრთნელი მ. თიკანაძე ავარჯიშებს. ამ სახეობაში მშობლიური ინსტიტუტის ინტერესებს დაიცავენ სპორტის დამსახურებული ოსტატი მ. ცალქალამანიძე, ჩვენი ქვეყნის ჩემპიონები გ. სხირტლაძე, ზ. მჭედლიშვილი, ოსტატები ა. გვიმრაძე, ა. მითაიშვილი და სხვ. თავისუფალ ჭიდაობაში თამაშებისათვის ნაკრებში შეყვანილია 9 ოსტატი და 6 პირველთანრიგოსანი, მაგრამ თუ ვის მოუხდება სარბიელზე გამოსვლა, ამას ცხადყოფს ინსტიტუტის თამაშების შედეგები.

ძლიერი გუნდები ჰყავთ აგრეთვე ცურვაში, ძალოსნობაში, ველოსპორტში, ტანვარჯიშში, კრივსა და სხვა სახეობებში. ძალოსანთა შეჯიბრებაზე ინსტიტუტის სახელს დაიცავენ სპორტის ოსტატები რ. დათიკაშვილი და ვ. რადიმაშვილი. ეს უკანასკნელი შესანიშნავ სპორტულ ფორმაშია და თითქმის ყოველ შეჯიბრებაზე ახალ-ახალი შესწორებები შეაქვს რესპუბლიკური რეკორდების ცხრილში. როგორც ნაკრების მწვრთნელი მ. ქლენტი აღნიშნავს, რადიმაშვილი მოკლე ხანში შეძლებს საკავშირო რეკორდებზე იერიშის მიტანას.

ოსტატთა საკმაოდ მრავალრიცხოვანი ჯგუფი ჰყავთ ტანმოვარჯიშეებს სპორტის დამსახურებული ოსტატების მ. ჯუღელის, გ. შარაბიძის, ოსტატების რ. შარაბიძის, თ. ბეთანელის, მ. ცნობილაძის, რ. კაჭახიძისა და სხვათა სახით.

ფიზკულტურის ინსტიტუტს კლასიკურ ჭიდაობაში რესპუბლიკურ თამაშებზე პირველი ადგილის დაკავება ალბათ გაუჭირდება, რადგან საკმაოდ ძლიერი გუნდებით გამოვლენ პოლიტექნიკური ინსტიტუტისა და უნივერსიტეტის კოლექტივები. სუსტად გამოიყურებიან მოფარიკავეები, კალათბურთელები და ჩოგბურთელები. ამიტომ ამ გუნდების საქმიანობაში არსებული ხარვეზების დასაძლევად მაქსიმალურად იყენებენ დარჩენილ დროს.

სტუდენტთა რესპუბლიკურ თამაშებზე პროგრამით გათვალისწინებულ 13 სახეობიდან 12 სახეობაში გამოვლენ ფიზკულტურის სახელმწიფო ინსტიტუტის გუნდები, მე-13 სახეობას — მაგიდის ჩოგბურთს ისინი უბრძოლველად უთმობენ სხვა მოწინააღმდეგეებს, რადგან ამ კოლექტივში ვერ მოძებნეს ისეთი სპორტსმენები, რომლებიც სათანადო წინააღმდეგობას გაუწევენ სახელმწიფო უნივერსიტეტის, პოლიტექნიკური ინსტიტუტის, რკინიგზის ტრანსპორტის ინჟინერთა ინსტიტუტისა და სხვათა წარმომადგენლებს.

ზოგი ასე ფიქრობს: ჩვენი ქვეყნის ჩემპიონისათვის ძნელი არ უნდა იყოს გამარჯვების მოპოვება სტუდენტთა თამაშებზე. მე კი პირიქით ვფიქრობ, რადგან ყველა ახალგაზრდა, ჯანღონით სავსე მოჭიდავეები სწორედ აქ მოიყრიან თავს. ყველაფერია მოსალოდნელი. რა თქმა უნდა, მე მხოლოდ გამარჯვებისათვის ვიბრძოლებ.

ზ. მჭედლიშვილი,
სპორტის ოსტატი,
საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი.

* * *

ინსტიტუტის მოცურავეთა მთელი კოლექტივი დარწმუნებული ვართ, რომ შევძლებთ ზონალურ თამაშებში მონაწილეობის უფლების მოპოვებას. აქ კი აზერბაიჯანის, სომხეთის და მოლდავეთის სპორტსმენებთან მძიმე ბრძოლები მოგველის, რადგან უკანასკნელ წლებში, საკმაოდ გაძლიერდნენ ისინი, განსაკუთრებით აზერბაიჯანელი მოცურავეები.

ჩვენი ძალების უკანასკნელი შემოწმება მოხდება ამ დღეებში — ინსტიტუტის სტუდენტთა თამაშებზე, რომელიც ჩვენი ინსტიტუტის დაარსების 20 წლისთავისადმია მიძღვნილი.

რ .არკადიევა,
რესპუბლიკის რეკორდსმენი ცურვაში.

* * *

როცა ჩვენს ინსტიტუტში სტუდენტთა სპორტული თამაშებისათვის მზადება დაიწყო, მსურდა ნაკრებში მოხვედრა, მაგრამ გუნდი უფრო ძლიერი სპორტსმენებით შეივსო და მე „თამაშგარე" აღმოვჩნდი.

ჯერ მხოლოდ პირველკურსელი ვარ, ინსტიტუტის დამთავრებამდე კი დიდი დროა. ვეცდები სრულვყო ჩემი ტექნიკა და ინსტიტუტის სპორტული ღირსების დამცველთა რიგებში მტკიცედ ჩავდგე.

გ. ანდრიაშვილი,
II თანრიგოსანი ტანვარჯიშში.

ამასწინათ ჩვენი გაზეთის თანამშრომელი ესაუბრა ინსტიტუტის თამაშების საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარეს გ. მეუნარგიას, რომელმაც განაცხადა, რომ რესპუბლიკური თამაშების დაწყებამდე თითქმის ორი თვე რჩება (იგი დაიწყება 10 მაისს). ეს არც თუ ისე მცირე დროა ნაკლოვანებათა აღმოსაფხვრელად. ინსტიტუტის კოლექტივი ყველაფერს გააკეთებს იმისათვის, რათა წარმატებით დაიცვას თავისი სპორტული ღირსება რესპუბლიკურ შეხვედრებში, ხოლო შემდეგ რესპუბლიკის ზონალურ და ფინალურ თამაშებზე. ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ უქმად არც ჩვენი მომავალი კონკურენტები კარგავენ დროს, ენერგიულად, ძალების დაუზოგავად ემზადებიან გენერალური ბრძოლებისათვის. წარმატებას ვუსურვებთ მომავალ მოწინააღმდეგეებს. დაე, თამაშებმა გამოავლინოს უძლიერესი, რომელიც არ შეარცხვენს საქართველოს სპორტულ სახელს.

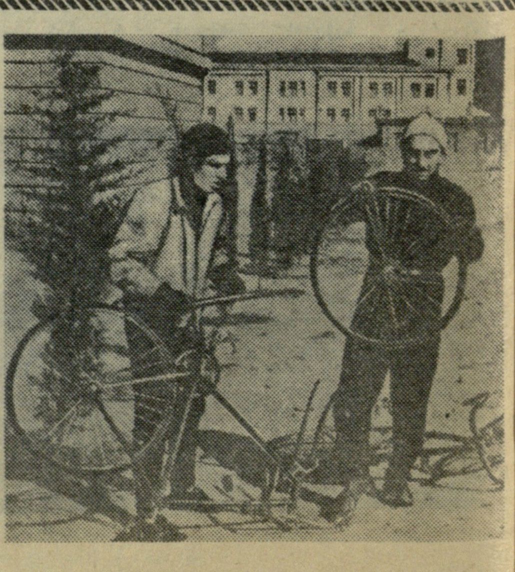

ს უ რ ა თ ე ბ ზ ე: ზევით — ფიზკულტურის ინსტიტუტის პედაგოგთა და სტუდენტთა ერთი ჯგუფი მეცადინეობის დამთავრების შემდეგ. კიდევ რამდენიმე წუთი და ბურთიც მზად იქნება, კალათბურთელთა სექცია შეუდგება მეცადინეობას (ქვევით. მარცხნივ). ინსტიტუტის ველოსიპედისტები ნაყოფიერად იყენებენ მზიან ამინდებს, რეგულარულად ვარჯიშობენ. აი ახლაც თანაკურსელები შეაკეთებენ ველოსიპედს და გზას გაუდგებიან.

ფოტო ო. გელაშვილისა.

სურათზე: საქართველოს 1958 წლის ჩემპიონები ძალოსნობაში. მარცხნიდან — რ. დათიკაშვილი, ი. წოწოლაშვილი, შ. კაცობაშვილი, ვ. რადიმაშვილი, ი. უუბანეიშვილი, კ. ებრალიძე და ი. ქართველიშვილი.

ფოტო მ. ზარგარიანისა.

საქმე მყარ ნიადაგზეა, საჭიროა ხელის შეწყობა

მწარე და ამავე დროს დასანანი ფაქტია, რომ ჩვენი ტანმოვარჯიშეები გასულ წელს საკავშირო შეჯიბრებაში მხოლოდ მერვე ადგილზე გამოვიდნენ. ამაოდ დავშვრებოდით ნაცნობი გვარის ძებნაში უძლიერესთა ათეულში კი არა ოცეულშიც კი. საქართველოდან ყველაზე კარგი შედეგი (ძნელია მისი თქმაც კი) 32-ე ადგილით იყო განსაზღვრული.

იმედის ვარსკვლავივით კიაფობს საქართველოს ნორჩ ტანმოვარჯიშეთა წარმატება გასული წლის მოსწავლეთა საკავშირო სპარტაკიადაზე: გუნდური პირველი ადგილი და ორი აბსოლუტური ჩემპიონი (გოგონებში მ. ნინოშვილი, ჭაბუკებში — გ. გრომოვი) უდაოდ კარგი მომავლის დასაწყისია, მაგრამ დღევანდელ ეტაპზე იგი ნუგეშის მომცემი ვერ იქნება. თანამედროვე ტანვარჯიშმა გიგანტური ნაბიჯები გადადგა წინ, ჩვენი რესპუბლიკის წარმომადგენლებმა კი ფეხი ვერ შეუწყვეს ამ წინსვლას და ფაქტიც სახეზეა.

ამ მდგომარეობამ სერიოზული განგაში გამოიწვია რესპუბლიკის სპორტულ საზოგადოებრიობაში. ნუთუ საქართველოში აღარ არის მაღალი კლასის ოსტატთა მომზადების რაიმე საშუალება? ნუთუ ჩვენს სპორტსმენებს არ უნდა შესწევდეთ ძალა ებრძოლონ საბჭოთა კავშირის უძლიერეს ტანმოვარჯიშეებს? ყველა ამ კითხვებს მხოლოდ ერთი გონივრული პასუხი აქვს — ტანვარჯიში ჩვენს რესპუბლიკაში უნდა აღსდგეს თავის უფლებებში. დღეს ჩვენს მკითხველებს გავაცნობთ იმ გზებს, რომლებმაც უნდა გარდაქმნან არსებული მდგომარეობა.

დავიწყოთ ძირითადიდან — თვით ტანმოვარჯიშეთა კადრებიდან. საქართველოს 48 საუკეთესო ტანმოვარჯიშე გაერთიანდა 12 ჯგუფში. ჯგუფებში მოხვდნენ როგორც ცნობილი ოსტატები, ისე კარგი მომავლის მქონე ახალგაზრდები. იმისათვის, რომ მწვრთნელებმა უკეთ უხელმძღვანელონ სპორტსმენთა მეცადინეობას, თვითეული ჯგუფის შემადგენლობაში შეყვანილი იქნა მხოლოდ 4 სპორტსმენი. მწვრთნელმა კვირაში ექვსჯერ, სამი საათის განმავლობაში უნდა იმუშაოს ორ ჯგუფად. ამ საქმისათვის მობილიზებულ იქნა მწვრთნელთა საუკეთესო კადრები: სპორტის დამსახურებული ოსტატი ნ. თაყაიშვილი, სპორტის ოსტატი ს. ჯაიანი, ნ. ბახუტაშვილი (ვაჟებში), სპორტის ოსტატი ი. ოგანოვი, ნ. მახვილაძე და ს. თედეევი (ქალებში). ქუთაისში მუშაობის ჩატარება დაევალა ი. თავდიდიშვილს.

გამოცდილების გაზიარებისა და დახმარების მიზნით ზემოაღნიშნულ მწვრთნელებს ე. ი. ჯგუფებს, მიამაგრეს სპორტის დამსახურებული ოსტატები, წარსულში გამოჩენილი ტანმოვარჯიშეები დ. ჩიკვაიძე, გ. ბაბილოძე, ა. ჯორჯაძე, ლ. ყანჩაველი, რ. ზაალიშვილი, ა. ბაქრაძე და გ რცხილაძე.

ეს ყველაფერი საქმის ერთი მხარეა — ის, რაც უნდა გაკეთებულიყო, მაგრამ სამწუხაროდ, როგორც ეს ზოგჯერ ხდება, გასაკეთებელი მთლიანად არ გაკეთდა. დავიწყოთ თავიდან, ჯგუფების დაკომპლექტებიდან. ვაჟებთან ამ მხრივ ყველაფერი წესრიგშია, ქალებთან კი ჯერჯერობით არა. ქალთა ჯგუფები ძირითადად ჩამოყალიბებულია, მაგრამ ზოგიერთი ტანმოვარჯიშე მეცადინეობაზე არ დადის: მაგალითად, მწვრთნელ ახვლედიანის ჯგუფში არ გამოცხადებულან მარიამიძე და სიბაშვილი, ოგანოვთან — მანდრახლებოვა, თედეევთან — მახარაძე და ქაჯაია. რაშია საქმე? ნუთუ ამ ტანმოვარჯიშეებს არ სურთ მეცადინეობა? სრულებითაც არა. მათ თურმე ერიდებათ იმ მწვრთნელების „მიტოვება“, რომლებთანაც დაიწყეს ვარჯიში. კი მაგრამ, იკითხავთ თქვენ, მწვრთნელები რას უყურებენ? თურმე მათაც მოსწონთ თავიანთი აღზრდილების „ხასიათის სიმტკიცე“. ჩვენის აზრით მწვრთნელებმა თავი უნდა დაანებონ სპორტსმენებზე არაფრისმომცემ ზემოქმედებას და მისცენ მათ „ვიზები“.

ყველასათვის ცნობილია, რომ ვარჯიშს ნაყოფი მაშინ აქვს, თუ მწვრთნელის მთელი ყურადღება (რა თქმა უნდა სპორტსმენებთან ერთად) კონცენტრირებულ იქნება მომეცადინეებზე. ამ მიზნით ნაკრების მწვრთნელებს წინადადება მიეცათ თავი მიანებონ ყველა სხვა ჯგუფებს. როგორც გამოირკვა, არც ეს პუნქტია შესრულებული. ზოგიერთი მწვრთნელი მაგალითად, მახვილაძე ჯერ კიდევ არ არის განთავისუფლებული, ხოლო ბახუტაშვილი და თაყაიშვილი კვლავინდებურად ატარებენ ვარჯიშებს სხვა ჯგუფებთანაც.

სტალინის სახელობის სანაპიროზე შენდება ტანვარჯიშული დარბაზი, რომელიც დიდ დახმარებას გაუწევს სპორტსმენებს, მაგრამ ეს მომავლის საქმეა, რადგან ამ დარბაზის ექსპლოატაციის ყველა ვადები უკვე გავიდა. „დინამოს“ ბაზა კი — ხელს ვერ უწყობს ნორმალურ წვრთნას. იგი, ჯერ ერთი, პატარაა და 12 ჯგუფის ცენტრალიზებული მეთოდით ვარჯიშს ვერ წვდება. ამიტომ 4 ჯგუფს ცალკე უხდება მეცადინეობა. შემდეგ, დარბაზი სხვა უფრო დაბალი თანრიგის ტანმოვარჯიშეებსაც ემსახურება, ამიტომ სპორტსმენებს ინდივიდუალური წვრთნისათვის დრო არ ყოფნით.

რამდენიმე სიტყვა ჯგუფებზე მიმაგრებულთა შესახებ. უნდა ითქვას, რომ მხოლოდ ორი მათგანი — ჩიკვაიძე და მეიფარიანი ასრულებენ ამ პუნქტს კეთილსინდისიერად. დანარჩენები, არც ჯორჯაძე და არც ბაბილოძე, არც ყანჩაველი და არც ზაალიშვილი და ა. შ. არცერთხელ არ ყოფილან მეცადინეობაზე. გვერდს ვერ ავუვლით იმ ფაქტსაც, რომ, მართალია, სასწავლო პროცესის საერთო გეგმა მწვრთნელთა საბჭომ შეადგინა, მაგრამ შეკრების მწვრთნელებამდე მან ჯერჯერობით ვერ მიაღწია. ეს კი იწვევს არანორმალურ მდგომარეობას, რადგან მწვრთნელებს არა აქვთ თავიანთი ინდივიდუალური გეგმები და გრაფიკები.

რაც შეეხება ქორეოგრაფის მეცადინეობას (ურომლისოდაც წვრთნის პროცესი წარმოუდგენელია), იგი იმდენად არარეგულარულ და სტიქიურ ხასიათს ატარებს, რომ სარგებლობის მოტანა არ შეუძლია, ასევე არ არის გამოყოფილი მწვრთნელი აკრობატი. თუმცა მისი კანდიდატურა კარგა ხანია შერჩეულია. და ბოლოს, რამდენიმე სიტყვა უნდა ვთქვათ სამედიცინო კონტროლზე. ტანვარჯიში, ისევე როგორც სპორტის სხვა დანარჩენი სახეობები, მოითხოვს სისტემატურ სამედიცინო ჩარევას. ამიტომ ამ შეკრებას უნდა ჰყავდეს სპეციალური კვალიფიციური ექიმი, რომელიც იქნება დაკავებული სპორტსმენთა მხოლოდ ამ წრით, ხომ ჰყავთ თავიანთი ექიმები ფეხბურთელებს, კალათბურთელებს. რატომ არ უნდა ჰყავდეთ იგი ტანმოვარჯიშეებს?

საქართველოს ტანმოვარჯიშეთა ნაკრებმა მუშაობა 17 თებერვალს დაიწყო. ერთ თვეში ბევრის გაკეთება არც იყო შესაძლებელი და იმედს გამოვთქვამთ, რომ უახლოეს ხანებში გამოსწორებულ იქნება ის უმნიშვნელო ხარვეზები, რომლებიც ხელს უშლიან სპორტსმენებს ნორმალურ მეცადინეობაში. მთავარია, რომ საქმე მყარ, საიმედო ნიადაგზე დადგა.

თ. სანებლიძე,
სპორტის ოსტატი,
ნ. ახვლედიანი.

ბროშურა ქართველ მხედრებზე

საქართველოს სსრ პოლიტიკური და მეცნიერული ცოდნის გამავრცელებელმა საზოგადოებამ ახლახან გამოსცა ა. ცამციშვილის ბროშურა „ქართველი ცხენოსნები უცხოეთში“.

შესავალ ნაწილში, ისტორიული წყაროებისა და ცნობების დამოწმებით, ავტორი მოგვითხრობს საქართველოში ცხენოსნობის განვითარების შესახებ უძველესი დროიდან, ვიდრე XIX საუკუნემდე.

თავში „ქართველი მხედრობა უცხოეთში“ გადმოცემულია ისტორიული ცნობები ქართველ მხედართა საერთაშორისო ურთიერთობათა და მათი ოსტატობის დიდი რეზონანსის შესახებ. ეს ცნობები მოიცავენ რომში ფარსმან II ჩასვლას და მარსის მოედანზე იბერიელ ცხენოსანთა ასპარეზობას; ბიზანტიაში, სპარსეთში, ავღანეთსა და სხვა ქვეყნებში ჩვენი წინაპრების მაღალი მხედრული ოსტატობის აღიარების ფაქტს და ა. შ. მომდევნო თავი — „მამელუკები“ ერთმანეთს უკავშირებს იმ საყოველთაოდ აღიარებულ ისტორიულ ფაქტებს, რომ მამელუკთა ლაშქარი ძველთაგანვე მაღალი საბრძოლო თვისებებითა და მხედრული ოსტატობით იყო სახელგანთქმული და რომ იგი პირველადვე უმთავრესად ქართველი და ჩერქეზი ტყვეებით იყო შედგენილი.

მესამე თავი — „ქართველი ცხენოსნები ამერიკისა და ევროპის ქვეყნებში“ ბროშურის ძირითადი ნაწილია. მასში წარმოდგენილია ავტორის მიერ მიკვლეული ცნობები XIX-XX საუკუნეების მიჯნაზე საზღვარგარეთ ქართველ ცხენოსანთა უბადლო ასპარეზობების შესახებ, რომლებსაც აღფრთოვანებაში მოჰყავდა აშშ-ის, ინგლისის, საფრანგეთის, იტალიის, კანადის, არგენტინის, ბრაზილიისა და მექსიკის მაყურებლები.

ლენინგრადში შეიკრიბნენ უძლიერესნი

17 მარტი იღბლიანი დღე გამოდგა თბილისის გუნდებისათვის. როგორც ჩანს, სპორტსმენებს ერთდღიანი დასვენება მოუხდათ და მეორე დღეს თამაშებზე გამარჯვების მტკიცე რწმენით გამოვიდნენ. სამივე გუნდმა სატურნირო ცხრილში მეტად საჭირო ქულა ჩაიწერა.

თბილისის „ბურევესტნიკის“ ქალთა გუნდმა დაამარცხა რა ლენინგრადის არმიელთა კოლექტივი (47:43), ოდნავ გაიუმჯობესა მდგომარეობა. მაგრამ იგი კვლავინდებურად საშიშ ზონაში იმყოფება. თბილისელთა ერთ დროს ძლიერი კოლექტივის ასეთი სუსტი გამოსვლა წლევანდელ გათამაშებაში საერთო გაკვირვებას იწვევს, მაგრამ ეს არ არის ნუგეში. ახლა საჭიროა მხოლოდ ქულები, თორემ „ბ“ კლასში გადასვლის საშიშროება კარზეა მომდგარი.

თბილისელებთან ერთად სახიფათო ზონაში იმყოფებიან როსტოველი სპორტსმენებიც და როგორც იტყვიან, ისინი კბილებით იბრძვიან მოგებისათვის. და აი, 18 მარტს ეს ორი გუნდი შეხვდა ერთმანეთს. თამაში ჩვენმა სპორტსმენებმა ენერგიულად დაიწყეს. დიდხანს მათ ანგარიში მიჰყავდათ. ასე იყო მეორე ტაიმის დასაწყისამდე (პირველი ნახევარი ჩვენმა გუნდმა მოიგო — 23:19). მაგრამ მას შემდეგ, რაც პერსონალური შეცდომების გამო მოედანი დატოვეს იურიევამ და გრიგორიანმა, თბილისელთა თამაშს დაბნეულობა დაეტყო. როსტოველებმა ხელთ იგდეს ინიციატივა და შეინარჩუნეს იგი თამაშის ბოლომდე. შეხვედრის დამთავრებას 20 წამი აკლდა, როდესაც თბილისელებმა მიიღეს ორი საჯარიმო სროლის უფლება. ანგარიში იყო 40:38 როსტოველთა სასარგებლოდ. ფცქიალაძემ ნერვიულობის გამო პირველი სროლა დააცილა მიზანს, მეორედ ბურთი მოათავსა კალათში. დაიკარგა ანგარიშის გათანაბრების აშკარა შესაძლებლობა. თბილისის გუნდმა წააგო შეხვედრა — 39:40.

„დინამომ“ ორი გამარჯვება მოიპოვა ზედიზედ. ჯერ მან დაძაბულ ბრძოლაში დაამარცხა მოსკოვის „სპარტაკი“ — 60:58, ხოლო შემდეგ შედარებით იოლად თბილისის „ბურევესტნიკი“ — 78:58. უნდა ითქვას, რომ უკანასკნელ შეხვედრებში კარგ შთაბეჭდილებას ტოვებენ „დინამოს“ ახალგაზრდა კალათბურთელები უგრეხელიძე, გოგელია, ასიტაშვილი.

გასულ წელს „ბ“ კლასის გუნდების საკავშირო პირველობაში გამარჯვებისათვის და მაშასადამე პირველ ჯგუფში მონაწილეობისათვის ორი კოლექტივი იბრძოდა. ესენი იყვნენ ტალინის „კალევი“ და თბილისის „ბურევესტნიკი“. მართალია, ორივე კოლექტივმა მიიღო „ა“ კლასის გუნდების ტურნირში მონაწილეობის უფლება, მაგრამ მაშინ ერთმანეთთან შეხვედრაში ტალინის „კალევმა“ გაიმარჯვა. რა თქმა უნდა, წელს თბილისელები შეეცადნენ რევანშის აღებას.

თამაში დაიწყო თბილისელებისათვის უჩვეულოდ ნელ ტემპში. ეს იყო პირველი ტაქტიკური ხერხი ესტონელების მხრივ, რამაც დასაწყისში სავსებით გაამართლა იმედები. ესტონელები დაწინაურდნენ, მაგრამ დროებით. თანდათან „ბურევესტნიკის“ სპორტსმენებმა თამაში გადაიყვანეს სწრაფ, ტემპიან ბრძოლაში, შეამცირეს ანგარიშში განსხვავება და წააგეს ტაიმი მხოლოდ 4 ქულით — 34:38.

მეორე ნახევარში თბილისელები გააქტიურდნენ. კვლავ ძლიერად თამაშობდა ლეჟავა, რომელიც ყველა გუნდისათვის „აუღებელ სიმაგრედ“ გადაიქცა. უკანასკნელ წუთებზე თბილისელებმა გასტეხეს ესტონელთა წინააღმდეგობა და მოიგეს შეხვედრა — 67:64. ამ გამარჯვებაში დიდი წვლილი შეიტანა ლეჟავამ.

მოგვყავს დანარჩენი შეხვედრების ტექნიკური ანგარიში: ქალები — „დაუგავა“ (რიგა)-„სერპ ი მოლოტი“ (მოსკოვი) — 36:30; „ტრუდი“ (მოსკოვი)-სვერდლოვსკი — 62:47; „დინამო“ (მოსკოვი)-„ჟალგირისი“ (კაუნასი) — 55:45; „ბურევესტნიკი“ (მოსკოვი)-„ბურევესტნიკი“ (ლენინგრადი) — 66:61; „კალევი“ (ტარტუ)-„ბურევესტნიკი“ (როსტოვი) — 66:54; „ჟალგირისი“ (კაუნასი)-სვერდლოვსკი — 62:35; „დაუგავა“ (რიგა)-„ტრუდი“ (მოსკოვი) — 47:43; „კალევი“ (ტარტუ)-„ბურევესტნიკი“ (ლენინგრადი) — 69:60; „ბურევესტნიკი“ (მოსკოვი)-„სერპ ი მოლოტი“ (მოსკოვი) — 39:38; „დინამო“ (მოსკოვი)-ოსკ (ლენინგრადი) — 62:52.

ვაჟები: ოსკ (რიგა)-„ბურევესტნიკი“ (ალმა-ატა) — 79:72; „ბურევესტნიკი“ (ლენინგრადი)-ცსკმო (მოსკოვი) — 86:73; სვერდლოვსკი-„სპარტაკი“ (რიგა) — 63:62; „დინამო“ (მოსკოვი)-„ჟალგირისი“ (კაუნასი) — 70:67; ცსკმო (მოსკოვი)-სვერდლოვსკი — 66:62; „სპარტაკი“ (რიგა)-„კალევი“ (ტალინი)—79:72; ოსკა (რიგა)-„ჟალგირისი“ (კაუნასი) — 84:63; „ბურევესტნიკი“ (ალმა-ატა)-„ბურევესტნიკი“ (ლენინგრადი) — 56:54; „დინამო“ (მოსკოვი)-„სპარტაკი“ (მოსკოვი) — 83:65.

ვ. ჯაფარიძე,
საერთაშორისო კატეგორიის მსაჯი.

გათამაშების ცხრილები

ვაჟები

	თ.	მ.	წ.	ქ.
ოსკ რიგა	10	9	1	9
ცსკმო მოსკოვი	10	8	2	8
„დინამო“ მოსკოვი	10	7	3	7
„ბურ“. ალმა-ატა	10	6	4	6
„დინამო“ თბილისი	10	6	4	6
„ბურ“. ლენინგრადი	10	5	5	5
სვერდლოვსკი	10	4	6	4
„სპარტაკი“ რიგა	10	4	6	4
„სპარტაკი“ მოსკოვი	10	3	7	3
„ბურ“. თბილისი	10	3	7	3
„კალევი“ ტალინი	10	3	7	3
„ჟალგირისი“ კაუნასი	10	2	8	2

ქალები

	თ.	მ.	წ.	ქ.
„დინამო“ მოსკოვი	10	9	1	9
„კალევი“ ტარტუ	10	9	1	9
„დაუგავა“ რიგა	10	7	3	7
„ბურ“. მოსკოვი	10	6	4	6
„სერპ ი მოლოტი“ მოსკ.	10	6	4	6
„ჟალგირისი“ კაუნასი	10	5	5	5
„ბურ“. ლენინგრადი	10	5	5	5
„ტრუდი“ მოსკოვი	10	4	6	4
ოსკ ლენინგრადი	10	3	7	3
სვერდლოვსკი	10	2	8	2
„ბურ“. როსტოვი	10	2	8	2
„ბურ“. თბილისი	10	2	8	2

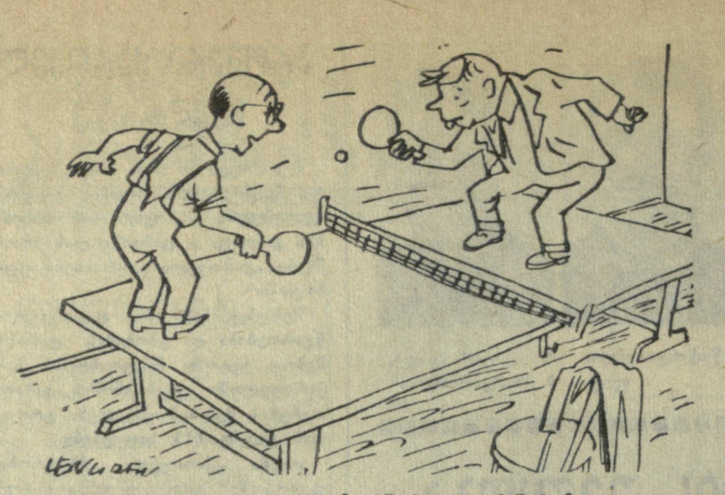

— დარწმუნებული ხართ, რომ სწორად ვთამაშობთ?

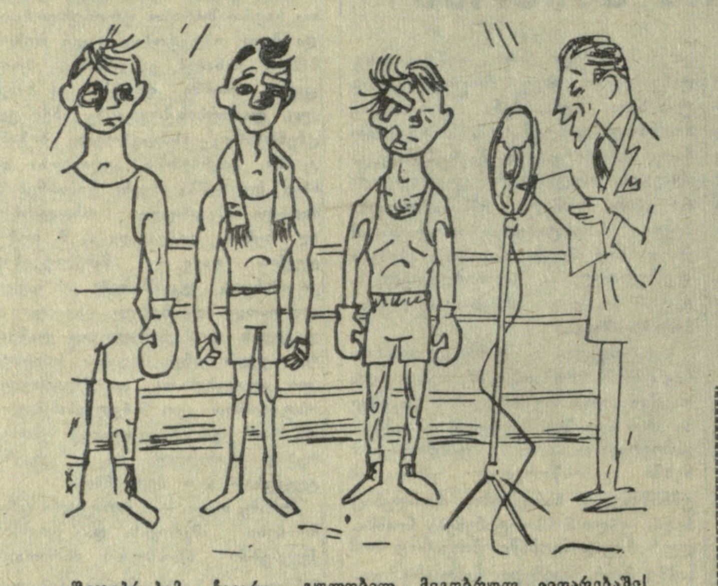

— შეჯიბრებამ ჩაიარა გულთბილ, მეგობრულ ვითარებაში!

სიცილის ოსტატი

პოლონელი კარიკატურისტი ზბიგნევ ლენგრენი ყოველმხრივ განვითარებული იუმორისტია. ლენგრენი ხატავს კარიკატურებს, პლაკატებს, ილუსტრაციებს, ადგენს სატირულ ტექსტებს, გამოდის კონფერანსიეს როლში, მუშაობს ნახატ ფილმებზე და მონაწილეობს ტელეგადაცემებში.

მართალია, ეს მიმზიდველი გარეგნობის მამაკაცი სპორტისათვის უკვე „მოხუცია" (მას ახლახან შეუსრულდა 38 წელი), მაგრამ როგორც მხატვარი, ახლა შედის საუკეთესო სპორტულ ფორმაში.

ლენგრენის გრაფიკული ენა ლაკონური და მეტყველია. მისი კარიკატურის ტექსტი ცალკე არ იკითხება. არც კარიკატურა წარმოადგენს ტექსტის ილუსტრაციას. ტექსტი და ნახატი ერთად არის შერწყმული და ემსახურება ადამიანისათვის მეტად საჭირო სულიერ საზრდოს — იუმორს.

ჩვენ აქ ვათავსებთ ზბიგნევ ლენგრენის რამდენიმე იუმორისტულ ნახატს, რომელიც მიძღვნილია სპორტისადმი. ისინი ამოღებულია კარიკატურისტის ახლახან გამოსულ წიგნიდან „100 იუმორისტული ნახატი".

გ. ფირცხალავა

ო. გიგინეიშვილი

სიმაღლე კარგა ხანია 8.000 მეტრს გასცდა, დრო—თორმეტს. ნიღბის ვაზნებში ჟანგბადის მარაგი დასასრულს უახლოვდება, მაგრამ წინსვლა გრძელდება. ევანსს კარგად ახსოვდა — ევერესტზე ასვლის დროს მას და ბურდილიონს უკანასკნელი ბანაკი ცოტა წინ რომ წაეწიათ, მაშინ მწვერვალი მათი იქნებოდა, ახლაც საჭირო იყო იერიშისათვის სიმაღლისა და დროის მოგება, უკანასკნელი ბანაკის რაც შეიძლება ზევით აწევა.

წინ კლდეები ჩანდა, იქ ალბათ იქნება მოედნის მზგავსი რაიმე ადგილი კარვისათვის. თანაც კლდეებზე ისე არ ეცივება, როგორც ყინულზე. მაგრამ კლდეები მეტად ნელა ახლოვდება, დაღლილობის გამო იკარგება დროის ანგარიში, ფეხი თავისით ჩერდება, ხელი ინსტინქტურად მიიწევს ნიღბის ონკანისაკენ, რომ მოუმატოს ჟანგბადი, მაგრამ ონკანი უკვე მთლიანად ღიაა, ჟანგბადი კი მაინც არ არის საკმარისი.

კლდეების გარდა ალარავინ არაფერზე ფიქრობდა, ოღონდ კი მიაღწიონ მას. დღის 2 საათზე ფეხი კლდეებს შეეხო, კლდეები ისეთი მოლიპული და დაქანებული აღმოჩნდა, რომ ზედ კარავი კი არა, ჩიტიც ვერ ჩამოჯდებოდა. ერთ ხანს ყველანი იდგნენ წერაყინებზე დაყრდნობილები. ამასობაში გაუთავდა ჟანგბადი ევანსს, შემდეგ დავა თინსინგს, მატერს და ყველა დანარჩენებს. დარჩა მხოლოდ ბენდისა და ბრაუნის ხელშეუხებელი საიერიშო მარაგი. კარვის დადგმას შეძლებდნენ მხოლოდ მაშინ, თუ კი ყინულში გამოჭრიდნენ ბაქანს, მაგრამ ამის ძალა უჟანგბადოდ ალარავისა ჰქონდა და სრულიად შემთხვევით ბენდმა აღმოაჩინა, რომ შერპ თასხის კიდევ შერჩა ჟანგბადის მარაგის ერთი მესამედი. საქმე ის იყო, რომ თასხი პირველად ხმარობდა ჟანგბადის ნიღაბს, მისი მოხმარება არ იცოდა და ერთ-ერთი შესვენების შემდეგ ონკანი საკმაოდ აღარ გაუღია. ეს რომ არა, მაშინ ალბად ყველანი უკან გამობრუნდებოდნენ. ორი საათი დაჭირდა რვა ადამიანს, რომ გაეჭრათ პატარა კარვის დასადგმელი ბაქანი და გაეშალათ კარავი. დღის 4 საათზე ბენდი და ბრაუნი კარავში მოთავსდნენ, დანარჩენები კი დაღლილი ნაბიჯით, ნახევრად ბარბაცით ნელ-ნელა ქვევით დაეშვნენ, დამშვიდობებისათვის ძალაც კი ძლივს ეყოთ.

კარვისათვის ბაქანის გაჭრა კარგად მაინც ვერ შეძლეს, ის იმდენად ვიწრო იყო, რომ ერთი მხარე ზედ უფსკრულზე ეკიდა. ამ მხარეს საშინლად ციოდა და თანაც არასასიამოვნო იყო იმის შეგნება, რომ ტანის ნახევარი უფსკრულზეა გადმოკიდებული. ბენდმა და ბრაუნმა წილი ყარეს თუ ვინ დაწვებოდა უფსკრულის თავზე და ეს ბენდს ერგო. კარავი ღარში იდგა, ღარის თავზე კი ლავგარდანები ეკიდა. ყინულის ნატეხები დროგამოშვებით სტვენითა და წივილით ეშვებოდენ ქვევით. ერთი თუ ორი კარავსაც წამოედო, მაგრამ რა მოხდებოდა, რომ ზევიდან ყინულის დიდი ნატეხები წამოსულიყო? მაშინ არც კარვიდან და არც ბრაუნისა და ბენდიდან აღარაფერი დარჩებოდა. ეს მათ მხოლოდ ქვევით ჩამოსვლის შემდეგ მოისაზრეს. იქ კი დაჩლუნგებული გონება მხოლოდ სიცივესა და წყურვილს გრძნობდა და მწვერვალზე ასვლის აკვიატებული აზრით იყო შეპყრობილი.

25 მაისი. სუსტი ნიავისებური ქარი. მზე უჩვეულოდ ათბობს, თითქოს ბარში არიან. პირდაპირ ზევით, კარვის თავზე დგას ადამიანთაგან ჯერ მიუღწეველი კანგჩენჯანღას პირამიდა, სიკიმელ წარმართთა წმიდა ადგილი და ღმერთთა სავანე. ბენდსა და ბრაუნს სურდათ პირამიდას თხემით მიახლოვებოდენ, მაგრამ ახლა კარგად ჩანს, რომ თხემი გუშაგებითაა სავსე. შესაძლებელი იყო დასახული გეზიდან ოდნავი ახვევით გუშაგებისათვის გვერდის ავლა და პირდაპირ პირამიდის ძირში გასვლა. თუმცა გზა თხემამდე ამ შემთხვევაში უფრო სახიფათო იყო, სამაგიეროდ შეიძლებოდა დროს მოგება. გზა თოვლის ლაქებს მიყვებოდა — აქ დაქანება ნაკლები ჩანდა, მაგრამ თოვლის ლაქები იმდენი იყო და გონება იმდენად მოდუნებული, რომ ბენდი და ბრაუნი მალე აირივნენ და გზა დაკარგეს. მათ ეს მხოლოდ საათნახევრის შემდეგ შენიშნეს — ეს იყო დაკარგული ძვირფასი დრო და შეიძლება კიდევ უფრო ძვირფასი — ჟანგბადი. ჟანგბადის მარაგი რჩებოდა მხოლოდ 5 საათისათვის, იმ ანგარიშით, რომ მოძრაობის სისწრაფე საათში იქნებოდა 200 მეტრი მაინც. ასეთი სიმაღლისა და პროფილისათვის ეს მეტად დიდ სისწრაფეს წარმოადგენდა.

თოვლ-ყინულის ლაქები დამთავრდა, დაიწყო სუფთა კლდის უბნები. სიმაღლე უკვე 8400 მეტრია, მწვერვალი სულ ახლოს, ჟანგბადი და ძალა კი ძალიან ცოტა. კლდეებზე მოიხსნეს წრიაპები. ამით ფეხი ოდნავ შემსუბუქდა, სამაგიეროდ კლდეზე ძნელი ცოცვა გახდა საჭირო. კლდეს ისევე ყინულის ფერდი მოყვა. პირველი შეხედვით ის შვეული ჩანდა. ისევ საფეხურების ჭრა და ჟანგბადის გაძლიერებული ხარჯვა. დიდი წვალების შემდეგ ფერდი დაილია და ორივენი თხემზე აღმოჩნდნენ. უკვე ექვსი საათია, რაც მოდიოდნენ და არც ერთხელ არ დამჯდარან და არ დაუსვენიათ — არ იყო შესაფერი ადგილი, მხოლოდ ახლა შეიძლებოდა სულის მოთქმა. კრიტიკული დრო სწრაფად ახლოვდებოდა. დარჩა მხოლოდ ორი საათის სამყოფი ჟანგბადის მარაგი. იყო დღის ორი საათი.

დასვენებაზე ტკბილი ახლა არაფერი იყო, ბრაუნი და ბენდი კი განაგრძობდნენ გზას. სიმაღლე თითქმის 8500 მეტრია, მწვერვალამდე სულ რამდენიმე მეტრია დარჩენილი, მაგრამ ეს რამდენიმე მეტრი სიპი კლდეა. კლდეში პატარა ბზარები სხივებივით იშლებიან.

ბრაუნი ჩაეჭიდა ბზარებს, საყრდენები არ იყო და კუნთებით აიწია, მეტი დატვირთვიდან გული აფართხალდა, ლამის საგულედან ამოვარდეს, სუნთქვაც შეიხუთა, თითქოს აღარ რჩება ძალა უკანასკნელი გაბრძოლებისათვის, უკანასკნელი იმედი მხოლოდ ჟანგბადია. ბრაუნი აღებს ბოლომდე ონკანს, წუთით სუნთქვა შემსუბუქდა, კუნთებსაც თითქოს ტვირთი მოსცილდა და შვება იგრძნო. ბრაუნი ამით სარგებლობს, იკრეფს უკანასკნელ ძალას და მისი თავი ასცილდა კიდეც კლდეს. კლდის თავზე თოვლია და იქვე სულ ახლოს მწვერვალის გვირგვინი. მძიმე ქშენით ნელ-ნელა ამოცოცდა ბენდიც. ორივენი შეჩერდნენ. ისინი მწვერვალზე იდგნენ, თუმცა სულ მწვერვალზე არა, მწვერვალამდე კიდევ რამდენიმე მეტრი იყო დარჩენილი — ოთხი, ხუთი, შეიძლება ათიც, ერთი წუთის სავალი მხოლოდ... მაგრამ ეს იყო ღმერთების სავანე და ბრაუნმა და ბენდმა შეასრულეს პირობა, მათ არ დაარღვიეს ღმერთთა მყუდროება .....დე! ნუ გაუწყრებიან ღმერთები სიკიმელ წარმართებს...

დასაწყისი იხ. „ლელო" № 30, 31, 33.

ნორჩ მოჭადრაკეთა ჩემპიონატი

ამას წინათ რესპუბლიკის ცენტრალურ საჭადრაკო კლუბში დამთავრდა თბილისის 1958 წლის საჭადრაკო პირველობა მოსწავლეთა შორის.

ფინალურ შეჯიბრებებს, რომლებიც ცალ-ცალკე მოეწყო უფროსი და უმცროსი ასაკის ვაჟებისა და გოგონებისათვის, წინ უსწრებდა მეოთხედფინალური და ნახევარფინალური ტურნირები. ფინალში გასასვლელად იბრძოდა პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის, თბილისის განათლების განყოფილების ჭადრაკის სპეციალიზ[illegible] [illegible] კავკასიის ტრესტის [illegible] აღზრდის [illegible] დის სახლის 200-მდე ნორჩი მოჭადრაკე.

საინტერესო გამოდგა უფროსი ასაკის ვაჟების ფინალი, რომელშიც ჩემპიონის სახელისათვის ერთმანეთს ეცილებოდა 9 მოჭადრაკე. ტურნირში I ადგილი დაიკავა რ. ჯინჯიხაშვილმა (66-ე სკოლა,) რომელმაც 6,5 ქულა მოაგროვა. მას ერთი ქულით ჩამორჩა ვ. ურიდია (43-ე სკოლა). III ადგილზე გამოვიდა ე. დუბოვოი (41-ე სკოლა) — 5 ქულა.

საინტერესო ბრძოლებით აღინიშნა გოგონების პირველობა. ჩემპიონის სახელი დაისაკუთრა ნ. ჯანგველაძემ (42-ე სკოლა), რომელმაც 13 შესაძლებლიდან 10,5 ქულა მოაგროვა. II-III ადგილები გაიყვეს გ. სამსონიამ (23-ე სკოლა) და მ. ჩომახაძემ (24-ე სკოლა) — 9,5 ქულა თითოეულმა.

უმცროსი ასაკის ვაჟებში ჩემპიონი გახდა ვ. საკიანი (78-ე სკოლა) — 12,5 ქულა 14 შესაძლებლიდან. II ადგილზე გამოვიდა თ. ილაშვილი (46-ე სკოლა) — 11,5 ქულა, III ადგილზე — ვ. ჩხენკელი (55-ე სკოლა) — 11 ქულა.

აღსანიშნავია, რომ ცხრა გამარჯვებულთა შორის შვიდი პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის საჭადრაკო კაბინეტის (მწვრთნელები ვ. ქარსელაძე, გ. ეგიაშვილი, შ. ფრუიძე) აღსაზრდელები არიან.

ამ ტურნირში შერჩეული 18 ნორჩი მოჭადრაკე მონაწილეობას მიიღებს საქართველოს 1958 წლის საჭადრაკო პირველობის ნახევარფინალებში, რომლებიც 23 მარტიდან ჩატარდება ბათუმში.

დარჩა ორი ტური

თბილისის მოჭადრაკე ქალთა 1958 წლის პირველობა დასასრულს მიუახლოვდა. სათამაშო დარჩა მხოლოდ ორი ტური.

ჩემპიონის სახელისათვის ბრძოლა მიმდინარეობს მ. ტოგონიძისა (11,5 ქულა) და ქ. გოგიავას (10,5 ქულა და ერთი გადადებული პარტია) შორის. ექვსეულში, რომელიც საქართველოს 1958 წლის პირველობაში მონაწილეობის უფლებას იძლევა, მოხვედრის კარგი შანსები აქვთ ლ. ხაჭაპურიძეს (8 ქულა), მ. ჩომახიძეს (7 ქულა), მ. სტატნიკოვასა და ნ. მანველოვას (6,5 ქულა თვითეულს), პ. ტომილინას (6 ქულა) და თ. სამსონიას (5,5 ქულა და ერთი გადადებული პარტია).

ედმუნდ ჰილარი და ვივიან ფუქსი სამხრეთ პოლუსზე

ედმუნდ ჰილარმა, ახალზელანდიელმა მეფუტკრემ, შერპ ნორკი თენცინგთან ერთად, პირველმა შედგა ფეხი მსოფლიოს უმაღლეს მწვერვალზე ჯომოლუნგმაზე (ევერესტი).

სიმაღლის პოლუსის დაპყრობის შემდეგ ედმუნდ ჰილარი გეოფიზიკური წლის პროგრამით გათვალისწინებული ექსპედიციის ხელმძღვანელია და ამჯერად სამხრეთ პოლუსს ეწვია. სამხრეთ პოლუსზე ორი მხრიდან (იხ. სქემა) იქნა იერიში მიტანილი ედ. ჰილარის და დოქტორ ვივიან ფუქსის (ინგლისი) მიერ. მართალია, ამჯერად პოლუსის მიღწევის პრიორიტეტი ალარ იდგა დღის წესრიგში (პირველი ადამიანი სამხრეთ პოლუსზე იყო ცნობილი ნორვეგიელი მკვლევარი რ. ამუნდსენი 1911 წელს, ხოლო მას შემდეგ — ტრაგიკულად დაღუპული რობერტ სკოტი—1912 წელს), მაგრამ ამჯერად 1911-1912 წლების ისტორიაც გამეორდა ერთგვარად. რ. ამუნდსენმა სკოტთან შედარებით რამდენიმე დღით ადრე მიაღწია პოლუსს. ახლაც თანამედროვე ტექნიკით, სატრაქტორო-მარხილიანი მატარებლით, რომელიც საცხოვრებელ ოთახსაც კი შეიცავდა, ალჭურვილმა ექსპედიციამ ე. ჰილარს გამარჯვება მოუტანა. ის ფუქსზე ადრე ეწვია სამხრეთ პოლუსს.

ე. ჰილარის ექსპედიცია 82 დღეს მგზავრობდა მეტად ძნელ მეტეოროლოგიურ პირობებში, დიდი ყინვისა და სიძნელეთა გადალახვით. ექსპედიციის ნაწილი იძულებული გახდა უკან დაბრუნებულიყო.

ინგლისელმა დოქტორმა ვ. ფუქსმა საწინააღმდეგო მხრიდან დაიწყო მგზავრობა და მაინც მიაღწია სამხრეთ პოლუსს.

ე. ჰილარისა და ვ. ფუქსის ლაშქრობა ანტარქტიდის კონტინენტის გადაკვეთით ბევრს შემატებს გეოფიზიკური წლის პროგრამით გათვალისწინებულ საკითხთა შესწავლას. საბჭოთა კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსმა შჩერბაკოვმა გულითადად მიულოცა გამარჯვებულებს, რადგან მათ მეექვსე კონტინენტის შესწავლას უდიდო ღვაწლი დასდეს.

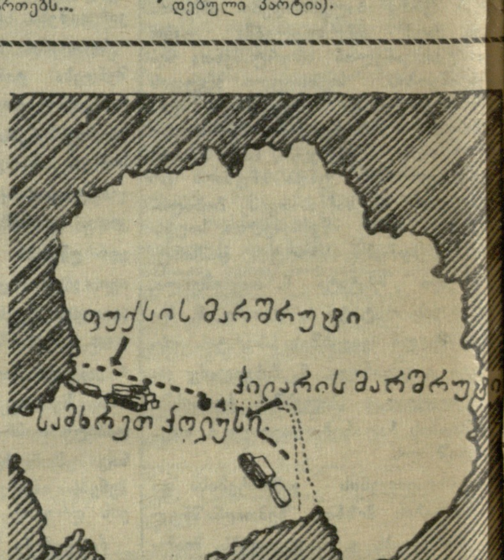

რედაქტორი ი. უგულავა.

გაზეთი გამოდის ხამშაბათობით, ხუთშაბათობით და კვირაობით. რედაქციის მისამართი: თბილისი, ელბაქიძის დაღმართი № 12. დეპეშებისათვის თბილისი, „ლელო".
ტელეფონები: რედაქტორის — 3-89-62. პ.მგ მდივნისა და განყოფილებების — 3.90.34, მორიგისა და გამომშვების — 3-01-06.
საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის პოლიგრაფიული კომბინატი „კომუნისტი", თბილისი, ლენინის ქ. № 14. უე 00693